

НЕПОЗНАТИТЕ МЕСТА ОТ СТРАНДЖА ДО ЕГЕЯ

**БУРГАС – ПРИМОРСКО /Беглик Таш/ - Мишкова Нива – БРЪШЛЯН – МАЛКО
ТЪРНОВО – КЕШАН – ЕНЕЗ –ЕРИКЛИ - УЗУНКЪОПРУ – БУРГАС**

4 дни – 3 нощувки

1 ден

11,00 – Тръгване от Бургас

12,00 Пристигане в гр. Приморско

Община Приморско е първата община – рожба на демокрацията в Бургаска област. Тя е създадена доброволно по волята на хората от град Приморско, село Писменово, село Ясна поляна и село Ново Паничарево през 1997 година (Указ № 258 от 18.07.1997 година на Президента на Република България). Впоследствие, към общината доброволно се присъединяват: Китен (април 2001 г.) и село Веселие (април 2002 г.).

Община Приморско се намира в югоизточната част на Република България. На изток граничи с Черно море, на запад и на север с община Созопол и на юг с общините Царево и Малко Търново.

Общата площ на община Приморско е 350,7 квадратни километра, която е 4,61% от територията на Бургаска област и 0,32% от територията на Република България.

Територията на общината обхваща шест землища: на град Приморско и на селата Китен, Ново Паничарево, Ясна поляна, Веселие и Писменово.

Център на общината е град Приморско. Градът се намира на 450 километра от столицата София и на 50 километра от град Бургас – четвъртият по големина град в България.

13,00 Обяд в гр. Приморско

14,30 Пристигане в Беглик Таш

Тракийското светилище Беглик Таш се намира в най-високата част на нос Беглик Таш (128 м надм. височина) край Приморско. Обхваща площ от 6 дка. Територията, на която е разположено, е горска, била е част от ловната резиденция на бившия комунистически държавен глава Тодор Живков (управлявал 1954 – 1989 г.). Именно поради тази причина едно от най-големите открития за тракийската история на Южното ни Черноморие и Странджа остава неизвестно за науката до 2003 г.

Входът на светилището е от югозапад. По скална пътека се стига до каменно „брачно ложе“. Два жертвени камъка ограждат ложето. В тях има издълбани дълбоки вани, свързани с улеи за преливане на ритуалните течности: вино, мляко, зехтин, дъждовна вода. Следва каменен трон, от който тръгват изсечени дълбоки улеи и кръстосващи се линии, събиращи се в голяма четириъгълна „шарапана“. Източната част на кръга се заема от три „менхири“ (големи заоблени камъни). На върха на най-високия от тях е изсечена „божествена стъпка“ с дължина 0,6 и ширина 0,34 м. Същата „божествена стъпка“ откриваме в срещуположната южна точка, в

подножието на скалната тераса. Божествените стъпки маркират най-вътрешното свещено пространство, определено само за посветените да участват в мистериите.

Досега централната площадка на светилището е най-добре проучена. Тя е леко издигната над околния терен и в нея са разположени в кръг с диаметър 56 м скални елементи, които са служили за извършване на ритуали. Те са запазили естествения си характер, но са преместени и дооформени от човешка ръка с характерни сакрални символи и знаци.

Зад тях се виждат астрономически часовник, направен от 16 плоски кръгли камъни и огромен долмен, представящ „свещената пещера“, където Богинята-майка ражда сина си Бога-слънце, и „лабиринта“ – пътя на изпитанието.

При археологическите разкопки са намерени глинени съдове, каменни оръдия на труда и оръжия, кремъци, монети и др., които показват, че то е създадено в средата на II хил. преди Христа и е разрушено в началото на IV в. след Христа. Липсата на по-късно строителство върху него е запазила уникалните сакрални елементи в техния първоначален вид.

17,00 Настаняване в хотел в гр. Приморско – вечеря, свободно време, нощувка

2 ден

9,00 Закуска

10,00 Отпътуване за Мишкова Нива

Най-известният паметник на древната тракийска култура в района на Странджа е светилището в местността Мишкова нива.

Светилището Мишкова нива е част голям комплекс, който се намира на около 3 – 3.5 км югозападно от Малко Търново, на левия бряг на Делийска река в непосредствена близост до държавната граница с Република Турция. Състои се от крепост на върха Голямото градище, рудници в подножието му, могилен некропол, укрепена крайградска вила от римската епоха, както и от т. нар. Голяма могила. Комплексът е известен още от началото на 20 век и първоначално е съобщаван като светилище на Аполон, заради надписите, пренесени от обекта в града.

Голямото градище е най-високият връх в Българска Странджа – 710 м надморска височина. Името му идва от крепостта на върха, която е служила за убежище, наблюдателница и охрана на региона до и през римския период, но е разбита от иманяри през последната четвърт на 20 в. Крепостната стена е изградена от различни по размер и форма ломени камъни, плътно подредени без спойка. Дебелината на стената е около 1.20-1.30 м. На места в нея се забелязват парчета от тухли и металургична шлака. Ограденото от крепостната стена пространство е с диаметър около 100 м. Вътре се откриват слаби останки от помещения.

На около 30 м. югозападно от най-високата точка на върха в грунтова скала са запазени скални изсичания. Следите от скални изсичания на върха във формата на ями подсказват, че през един много ранен период, вероятно през 2 – началото на 1

хил. пр. Хр., на това място е функционирало скално светилище, което започнало да функционира и като крепост през по-късни периоди. Устоял през хилядолетията, обектът не е проучван археологически.

Могилният некропол в местността Мишкова нива е увенчан от т. нар. Голямата могила, която в периода 1981-1983 г. е частично проучена. В южната част на Голямата могила се издига монументален градеж с външен диаметър 25 м. Външният кръг е изграден от 3 реда блокове от бял местен мрамор с външно и вътрешно лице. Блоковете, които са оформяли последния трети ред на заграждението, са с прецизно, дъговидно изсечена горна повърхност.

Височината на това заграждение е 1.80 м. В южната част на кръга е входът към куполната гробница, състояща се от покрит дромос (коридор) и кръгла камера, чиято горна част е завършвала с купол. Входът е бил увенчан с фронтон, украсен с щит, копие и две разтворени длани. Градежът е от добре издялани мраморни блокове, захванати със скоби. Подът на дромоса и на камерата са покрити с каменна настилка.

При западната стена на дромоса е открито правоъгълно помещение, което е изградено с ломени гранитни камъни – техника, различна от тази на гробницата. От вътрешната страна стените са измазани с хоросанова замазка. Неговото предназначение не е изяснено. Наблюденията на страничната стена на дромоса показват, че там е имало два блока, които вероятно били изваждани, за да може да се влезе в помещението и отново били поставяни на мястото им. Изглежда, че те са от по-стара сграда, изградена от същия материал като вътрешния кръг – ломени гранитни камъни. Този вътрешен кръг огражда големи гранитни плочи – останки на силно разрушен долмен – и се затваря в североизточния външен ъгъл на дромоса на по-късно построената куполна постройка.

Пред добре запазения вход на външния мраморен кръг е разкрита площадка от мраморни блокове с големи мраморни корита. На няколко метра западно от тях се намира малко каменно струпване, в което, според устната информация, се е виждал водопровод, водещ към Голямото градище. От площадката в южна и югоизточна посока, надолу по хоризонталата на склона, личи древният път към светилището.

От този сложен обект, в който са открити съвсем малко археологически материали от 2-3 в., произхождат, според гражданите на Малко Търново, мраморни жертвеници на Аполон Аулариос с надписи, надпис с посвещение на Херакъл и оброчни плочки с изображения на тракийския конник, съхранявани в музея на града. Един от надписите показва, че светилището е свързано с рударско-металургичния център и с укрепената римска крайградска вила (имение), тъй като текстът представлява посвещение от управителя на железните рудници.

Култовото съоръжение в Мишкова нива е хилядолетен топос на вяра, който еволюира от мегалитен паметник (долмен) с ограда (крепида) към свещено пространство (теменос). Тази трансформация вероятно е станала в началото на интензивното разработване на рудниците. До този момент долменът изглежда е използван като място за почитане на митичен прародител в околния некропол. За това говори правоъгълното помещение, прилепено към западната стена на дромоса. През по-късен период останките от долмена, превърнат в място за прослава на обожествения прародител-херой (хероон), и крепидата му са вписани в свещено оградено пространство (теменос), в което е почитан бог Аполон.

Най-вероятно територията между останките от долмена със землената могила над него с крепидата му и с мраморния кръг е свещен парцел, в който са поставяни вотивните дарове и надписите, а правоъгълното помещение е служело за съхраняване на съкровищата на хероя-прародител. Във времето, когато районът преживява икономически разцвет, към входа на теменоса е добавена разкошната куполна постройка от мрамор, която може да е и реална гробница на местен аристократ, но и нов хероон. Не е ясно кога входът е бил украсен с фронтон – преди или след издигането на куполната постройка. Вероятно в този момент започва да се забранява влизането в пространството между двете каменни крепиди, а даровете се оставят в новопостроените помещения и в старото, което е правоъгълно. Това доказва идейно-религиозната връзка между двата градежа.

Този тип свещени места – на реални или митични прародители, почитани като херои – са познати отлично в цяла Югоизточна Европа, но този в м. Мишкова нива е най-големият и добре запазен. Те са били организирани около стари гробни съоръжения и около тях се оформял некропол. Обикновено тези херои-прародители са почитани наред с или в свещената територия на светилище на бог.

Животът на култовия комплекс може да се разположи между средата на 2 хил. пр. Хр. до епохата на Късната античност (4-6 в.). При всичките си преустройства,

архитектурни и функционални, комплексът остава свидетелство на тракийската орфическа вяра в енергийното безсмъртие и един от най-популярните паметници на древната духовност в Югоизточна Европа.

13,00 Отпътуване за с. Бръшлян

Село Бръшлян се намира в Странджа, на 14 км северозападно от Малко Търново, на 64 км от южно от Бургас, на два километра от пътя Малко Търново — Звездец и на 4 км от границата с Турция. Както цялата територия на община Малко Търново, то е част от Природен парк „Странджа“. Населението, както и в останалите странджански села, е силно намаляло и застаряло.

Село Сърмашик възниква през 17 век, когато жителите на трите махали Юртет, Селище и Живак (тракийското му име е Кикон (Кикос), от трак. език Кик - Живак. Според древна легенда в него е роден певецът Орфей) се заселват в Долната махала, най-старата част на селото. То се споменава в османски данъчни регистри от втората половина на 17 век, а през 19 век е голям животновъден център. Жители на селото участват в Хетерията от 1821. През селото е преминавал и Васил Левски, като къщата, в която е нощувал, е запазена и днес.

В Сърмашик се развива Сърмашишката афера, предшества Преображенското въстание. На 2 април 1903 година част от чета на Вътрешната македоно-одринска революционна организация е обградена от османски военни части в Балювата къща (днес архитектурен и исторически паметник), като загиват войводата на четата Пано

Ангелов и четникът Никола Равашола. Жителите на селото участват активно и в самото въстание.

При потушаването на въстанието Сърмашик силно пострадва. Всичките 150 къщи са ограбени, а населението е избягало.

Село Сърмашик е присъединено към България през 1913 година след Балканската война. От средата на 20-ти век голяма част от жителите на селото се изселват към Малко Търново, а по-късно и към Бургас. От 650 души през 1926 година, днес населението е намаляло на около 50 души. Много от днешните жители на Малко Търново са от Бръшлян — наричат ги „сърмашичани“ по старото име на селото.

От 1982 г. цялото село Бръшлян е архитектурен и исторически резерват, като в него са запазени автентични къщи, характерни за странджанската архитектура от 18-19 век. 76 къщи са архитектурни паметници на културата, 9 от тях — с национално значение. Смята се, че най-старата къща в селото е строена през 17-ти век.

С усилията на местното Дружество за защита на природното и историческо наследство „Бръшлян“ и кметството са реставрирани килийното училище (функционирало през 1871-1877 г.), параклисите „Св. Пантелеймон“, „Св. Петка“ и „Св. Лефтера“, камбанарията на църквата „Св. Димитър“ (края на 17-ти век) и е организирана етнографска сбирка и музей на открито на традиционното земеделие. На няколко километра от селото има следи от долмени и тракийски светилища.

Село Бръшлян се намира в границите на Природен парк „Странджа“, а землището на селото граничи с резервата Витаново, долината на река Велека и пъстървовия рибарник на река Катун.

13,30 Обяд в с. Бръшлян

14,30 Отпътуване за Малко Търново

Малко Търново се намира в централната част на Странджа планина. През града минава европейският път Е87. В непосредствена близост е ГКПП Малко Търново. Малко Търново се намира на 76 км южно от гр.Бургас и на 5 км от границата с Република Турция. Населението му наброява 3 527 жители.

Разположен в карстова котловина, обградена от високи гористи възвишения, градът е единственият на територията на централна българска Странджа. На запад от М. Търново се издига най-високият връх на българска Странджа – Голямо Градище (709 м.н.в.).

По-старо име не е запазено, въпреки че селището съществува още през античността (IV - III в.пр.Хр.). Тук е имало металургичен център, числящ се към територията на Бизия (дн.грВизе в РТурция), последната столица на тракийските царе.

Голям прелом в културно и икономическо отношение настъпва през 330 г., когато император Константин премества столицата на империята от Рим в Константинопол. По този начин Странджа от периферна планина се оказва в непосредствена близост до новия стопански, икономически и културен център. Като най-близко и мащабно средище за добив на руда, планината поема цялото снабдяване с метал за нуждите на новата столица. Само на територията на община Малко Търново са открити около 70 древни рудника, а в околностите на самия град – четири пещи за топене.

В района на града са открити редица паметници – мегалити, могилни некрополи, антични сгради, крепост, разкриващи важното значение на селището през тракийската и римска епохи. В открит в м.Мишкова нива четиристранен мраморен жертвеник се говори за старото рударство в този край. Този паметник и редица други следи свидетелстват, че около Малко Търново се е намирало средището на римската металодобивна индустрия в Странджа.

В сегашния си вид град Малко Търново възниква през 1628 г. През първите два века силно развитие получава скотовъдството, което е основен поминък за населението чак до началото на XX век.

Посещение на музея в града.

Историческото и етнографско богатство на града и региона е добре представено в обектите на Историческия музей в Малко Търново.

Музеят е създаден през 1983 г. под името „Музеен комплекс Странджа“, а от 2002 г. е реструктуриран в Общински исторически музей и до днес е единственият културен институт на територията на Странджа планина. Експозиционната площ е разположена в четири странджански възрожденски къщи – паметници на културата, които са принадлежали на богати търговски фамилии от края на XIX век.

Към Историческия музей в Малко Търново функционира и килимарска работилница, където се предлагат демонстрации на тъкане на автентичен стан.

17,00 Отпътуване за Кешан / Преминаване на границата при ГКПП Малко Търново/

20,00 Пристигане в гр. Кешан – настаняване в хотел, вечеря, нощувка

3 ден

9,00 Закуска

10,00 Разглеждане на Кешан

Градът е един от деветте околийски центрове на окръг Одрин /Едирне /, административен център на 6 общини. Кешан е разположен на кръстопът между изтока и запада, между севера и юга, недалеч от турско-гръцката граница , близо до Егейско и Мраморно море, точно на пресечната точка на древни пътища между Одрин и Гелиболу от една страна и Истанбул и Александруполис от друга. Градът има население от около 62000 души. Основен поминък в околността са земеделието и търговията. Тук се отглеждат пшеница, захарно цвекло, слънчоглед, ечемик, царевица, различни видове зеленчуци и разбира се ориз. През есента в града се провежда традиционният фестивал на ориза. Историята на областта може да бъде проследена до 30 века преди новата ера, когато тук са живели траки ,за което говорят намерените тук множество артефакти при проведените археологически разкопки.

11,00 Отпътуване към Енез и езерото Гала.

Енез/на български Енос , на гръцки- Айнос/, разположен на югоизточния бряг на река Марица, точно там където водите и срещат Егейско море. В Античността градът тук носел името Аинос и бил един от важните пристанища на Източна Тракия на източния бряг на Еврос. Градът се споменава от Омир и Херодот в техните произведения . Смята се , че градът е основан от колонизатори от Митилини/остров Лесбос/ и Киме около 7 век преди новата ера. През 375 година преди христа, по време на Пелопонеските войни градът взема участие на станата на Атина и е член на Атинския морски съюз до 345 година преди новата ера. От 341 година пр.н.е. принадлежи на династията Аталиди от древния град Пергамон, столица на Пергамското царство . Енос преминава в ръцете на Рим, след като последният цар от династията Атлус III – наречен с прякор Лудия, завещава цялото си царство и богатство на Римската империя. В късната Античност градът е столица на провинция

Родопи и епископски център. Според древният хроникьор Прокоп император Юстиниан строи голямото укрепление и градските стени.

На мястото на древният Акропол днес се намира едно средновековно укрепление, принадлежало на генуезката фамилия Гатилузио, която го управлявала от 1376 до превземането му през 1456 от войниците на османския Султан Мехмед Завоевателя. В 1912 година по време на Балканската война Енос е превзет от българската армия. Градът е крайна точка на линията Мидия — Енос, територията, която според Лондонския мирен договор Османската империя отстъпва на страните от Балканския съюз и България, но няколко месеца по-късно е коригирана линията с договора от Букурещ 1913 и градът е върнат на Турция.

Запазеният и реставриран Акропол на Енез се издига на височина 25 метра над нивото на морето и реката, кацнал на хълма — пазещ спомени от славни времена на преминалите през областта народи, разкриващ прекрасна, спираща дъха гледка към Егея и делтата на Марица и приканващ за една романтична среща на залез слънце, когато от тук може да се наблюдава един от най-красивите залези на Егейско море.

Разглеждане на останките от Крепостта и църквата „Света София“ - „Премъдрост Божия“.

След превземането на града от османските турци по заповед на Султан Мехмед Завоевателя, епископската църква е превърната в джамия — носеща неговото име ФАТИХ-завоевател. Тя се намира в юго-източната част на Акропола и има

внушителни размери за времето си 21 на 38 метра, без апсидата и съперници на много църкви, построени в Константинопол по същото време.

За съжаление голяма част от църквата, превърната в джамия е разрушена от голямо земетресение през 1965 г. и все още не е напълно реставрирана, но общината на града се надява да осигури достатъчно средства за реставрирането на обекта, част от Европейското и Световно културно наследство.

Разглеждане на останките от параклиси и малки църкви в района на крепоста и пристанището. Разглеждане на некропола Ташалтъ и гробницата на Хас Юнус Бей.

Византийският манастир и църквата са превърнати през 1456 в гробница на Юнус баба –командир на флота на Османската империя. Разглеждане на останки от древния римски път Виа Егнатия и мостове над Марица и притоците и , останки от крепосните стени около пристанищата. В древността Енос е известен като „двойното пристанище”- едното разположено на морето, другото на реката. До средата на XIX век, когато устието на реката при Енос е затлачено от наноси, долното течение на Марица се е използвало за речен транспорт, като при по-голямо пълноводие по нея е можело да се стигне до Пловдив и дори до Пазарджик .

14,30 Свободно време за кафе, обяд или сладки изкушения в центъра на град Енез.

15,00 Отпътуване за езерото Гала

Националният парк езеро Гала е защитена зона вече 11 години и обхваща район от 15000 акра. През 1991 година 5850 акра около езерото са обявени за Природен резерват, а по-късно с помощта на учени-еколози и биолози от Тракийския Университет в Одрин съдействат за обявяването на този район в защитена зона и Национален парк. Тук се работи по опазването на околната среда и природата, птиците и водните обитатели на реката и езерата Памуклу и Малка Гала. Районът е под закрилата на Международна конвенция за защита на влажните зони на Европа и Министерството на околната среда и горите на Република Турция.

В парка могат да се наблюдават около 163 вида местни птици, 27 вида плелетни, зимуващи в езерото и 90 вида пролетно-есенни прелетни. В двете езера се срещат над 16 вида риби, сред които – бяла риба, шаран, северна щука, европейска змиорка. Риболовът и ловът в резервата са забранени. Фото пауза при езерото.

18,00 – Отпътуване към Ерикли

19,00 – Пристигане в Ерикли

Ерикли е курортно градче в района на Кешан. Историята на областта може да бъде проследена до 30 века преди новата ера, когато тук са живели траки, за което говорят намерените тук множество артефакти при проведените археологически разкопки. Кратка почивка в града. Време за кафе, за покупки в аутлет-център Кешан. Отпътуване към Ерикли, крайбрежно селище, разположено на Сароския залив на

Бяло море. Заливът се простира в най-североизточната част на морето между полуостров Галиполи и устието на река Марица /Мерич на турски, Еврос на гръцки/.

Тук е разположен и архипелагът Сарос – Сарос Адалар, група от малки острови в Европейска Турция. Състои се от 3 малки острова - Голям остров (Buyukada или Yunus adası – Делфинов остров), Среден остров (Kucukada или Defne adası – Остров на заливите) и Малък остров (Minikada или Böcek adası – Остров на буболечките). Едноименният с архипелага залив е дълъг 75 km и широк 35 km. Най-близките острови в Бяло море са Имброс (Gökçeada) и Самотраки, но те са в открито море извън залива Сарос. Ареалът на Сарос е отдалечен от индустриализираните райони, чист, с благоприятни водни течения. Той е популярен летен курорт за вътрешен туризъм и за отдих с пясъчни плажове и кристално чисто море. Гмуркане, уиндсърфинг и риболов са най-практикувани водни спортове тук.

Настаняване в хотел. Свободно време за разходка из Ерикли. Вечеря

4 ден

10,00 Закуска

11,00 Отпътуване към Узункьопру

13,00 Пристигане в Узункьопру – разглеждане на града

Узункьопрю (на турски: Uzunköprü) е град в европейската част на Турция, вилает Одрин. Градът е околийски център и община. Разположен е по долното поречие на река Марица, на река Ергене. Преведено от турски език името на града означава дълъг мост.

Името си града дължи на Дългия мост (на турски: Uzun köprü) пресичащ река Ергене. Той е историческа забележителност и емблема на града. Построен е между 1426 г. и 1443 г. от изтъкнатия за времето си архитект Мүслихиддин по заповед на османския султан Мурад II. Изграденият от ломени камъни мост има 174 свода, дълъг е 1 329 м, ширината му надхвърля 6,80 м. Някои от сводовете са от заострен тип други имат обла форма. Старият каменен мост на Узункьопрю е известен като най-дългия каменен мост в Турция.

В началото на XX век Узункьопрю е градец, център на Узункьоприйска каза на Османската империя. Според статистиката на професор Любомир Милетич в 1912 година в градчето живеят 183 екзархийски български семейства с 1011 души.[1]

При избухването на Балканската война в 1912 година 12 души от Узункьопрю са доброволци в Македоно-одринското опълчение.

Българското население на Узункьопрю се изселва след Междусъюзническата война в 1913 година. Част от бежанците са настанени в село Архиянли.

14,00 Обяд в Узункьопру

15,00 Отпътуване към Бургас

ЦЕНА: 299 лева

Цената включва:

***транспорт с лицензиран туристически автобус/мини бар,видео,топли напитки/**

***3 нощувки със закуски в хотел 3* в Приморско, Кешан и Ерикли**

***екскурзоводско обслужване по маршрута**

***медицинска застраховка –асистънс с покритие 5000 евро**

Цената не включва:

***Вечеря в хотела или в ресторант в града – по избор**

***Организирана Рибна вечер около 30 евро /според избора на менюто и включена жива музика/**

***Разходи от личен характер**

*** екскурзия до древния Енос и Националния парк Гала - 10 евро**

Екскурзията се осъществява при минимален брой туристи-20 човека